

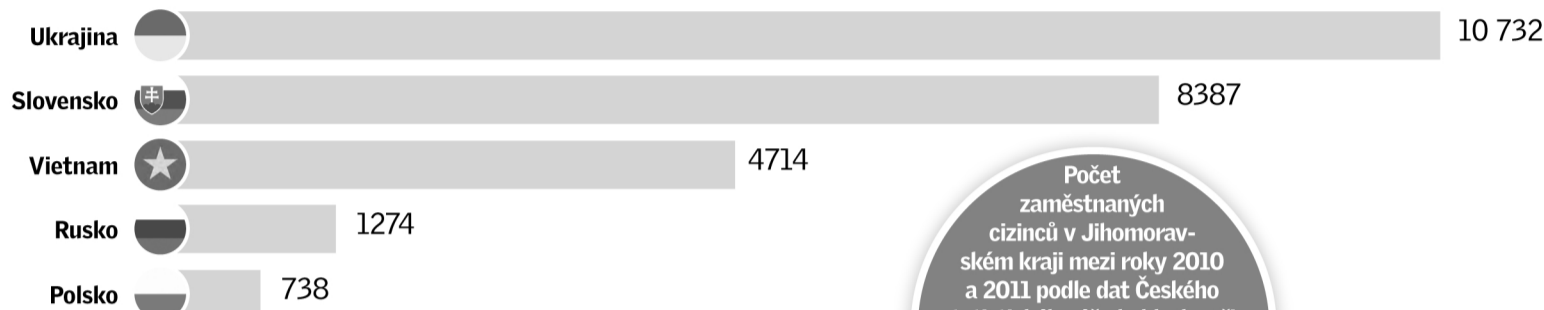
V kraji žijí desítky tisíc cizinců. Na jih Moravy přicházejí kvůli práci například ve vědeckých a výzkumných centrech. Problémy s jazykem a úředními povoleními jim pomáhá řešit několik organizací.

Některé z nich se zaměřují na kvalifikované pracovníky. Jiné například na obyvatele zemí mimo Evropskou unii. Lidé ze zahraničí podle nich potřebují nové známosti mezi Čechy i dalšími cizinci.

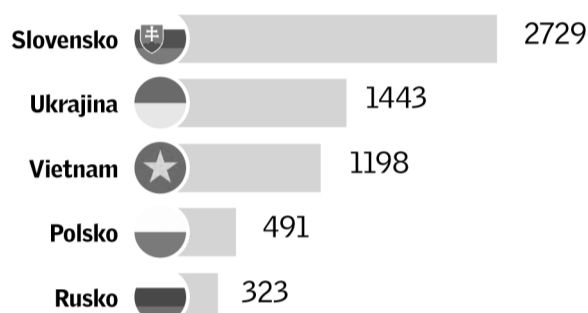
Brita ubíjí znojenské vedro, bojuje s mluvnicí

CIZINCI NA JIHU MORAVY: NEJVÍC JE UKRAJINCŮ

PĚT NEJČASTĚJŠÍCH CIZÍCH OBČANSTVÍ V ROCE 2013

PĚT NEJČASTĚJŠÍCH CIZÍCH OBČANSTVÍ V ROCE 2001

Počet zaměstnaných cizinců v Jihomoravském kraji mezi roky 2010 a 2011 podle dat Českého statistického úřadu klesl z přibližně 34 na 29 tisíc. Podle Jana Kopkása z Brno Expat Centre k tomu vedly mimo jiné úspory firem v době ekonomické krize.

Počet cizinců v Jihomoravském kraji v roce 2001 podle sčítání lidí domů a bytů:

9680

Počet cizinců v Jihomoravském kraji podle ročenky Českého statistického úřadu z roku 2013:

36 690

INFOGRAFIKA: DENÍK/MARKÉTA EVJÁKOVÁ

VOJTĚCH KUČERÁK
ZPRAVODAJOVÉ DENÍKU

Jižní Morava – Získat povolení a práci, kde jim budou rozumět. Najít ordinaci a školu, kde umějí anglicky. Přitom bojovat se základy češtiny a zvykat žaludek na nová jídla. To jsou starosti, které v Jihomoravském kraji čekají na cizince. Přesto je jih Moravy láká. Od roku 2001 se zde jejich počet víc než ztrojnásobil.

Mezi téměř čtyřiceti tisíci cizinci na jihu Moravy převládají Ukrajinci. Jejich počet

od roku 2001 stoupl o víc než devět tisíc a podle statistik jich zde pracuje víc než Slováků. „Až do roku 2008 totiž rostly počty všech cizinců. Pak se tento vývoj kvůli ekonomické krizi zastavil a teď už zas počty pozvolna stoupají. Srovnání se Slováky je matoucí, protože těch je v kraji spousta neregistrovaných a jejich oficiální počty můžou být daleko vyšší,“ vysvětlil manažer projektu Brno Expat Centre Jan Kopkás.

S dalšími kolegy ze sdružení Brnopolis pomáhá cizin-

cům s hledáním bydlení a práce, s právníky radami před podpisem nájemní smlouvy nebo třeba s tlumočením na přepážkách různých úřadů a institucí.

Povinnosti na úřadu

Hosté ze zahraničí musejí řešit potíže a plnit povinnosti, které si místní obyvatelé ani nemají představit. „Jakoukoli změnu ve svém životě musejí hlásit na Odbor azylové a migrační politiky. Ten navíc zkoumá, proč cizinci v České

republice zůstávají. Nemožnou zde třeba být jen proto, že se jim u nás líbí,“ upozornila vedoucí Jihomoravského regionálního centra na podporu integrace cizinců Veronika Kollárová.

Organizace, kterou vede, pomáhá výhradně cizincům ze zemí mimo Evropskou unii. „V roce 2013 naši klienti pocházeli z víc než sedmdesáti zemí. Byli mezi nimi lidé z Azerbajdžánu, Černé Hory, Ghany, Haiti, Laosu nebo Sýrie,“ vyjmenovala Kollárová. Lidem ze zahraničí nabízí

pomoc i Euraxess centrum Brno. Je úzce zaměřené na vědce. „Nyní přicházejí nejčastěji z Indie. Každý půlrok se na nás obrátí asi osmdesát zahraničních vědeckovýzkumných pracovníků,“ konstatovala Martina Šatinská z centra.

Ke kvalifikovaným pracovníkům, kteří ze zahraničí dorazili na jih Moravy, patří například Angličan Alan Leath, který bydlí ve Znojmě. Ve městě s historickým centrem se mu líbí, ale nesnáší tamní letní teploty. „Tricetistupňo-

vé vedro mě ubíjí. Absolutně nejtěžší na pobytu tady je ale česká gramatika,“ svěřil se cizinec.

Přijel stopem

Na jihu Moravy žije už dvacet let. „Studoval jsem v Anglii ekonomii a nenašel jsem tam práci. Roku 1994 jsem vyrazil stopem do České republiky. Kdybych tu nesehnal práci, plánoval jsem odjezd do Recka. Pak přišla nabídka pracovat v jazykové škole ve Znojmě,“ zavzpomínal Brit.

Cizincům chybí styk s místními

VOJTĚCH KUČERÁK

Brno – Bylo tady čím dál víc cizinců a nikdo nevěděl, co s nimi. Tak popisuje sedmdesátiletý Don Sparling začátky Brno Expat Centre. Tedy projektu, který pomáhá cizincům vysoce kvalifikovaných profesí, kteří pracují a žijí v Brně.

Kanadán a jeden ze zakladatelů centra žije v Brně už desítky let a za tu dobu se z něj stal expert na starosti cizinců v okolí. S kolegy před několika lety založil občanské sdružení Brnopolis, které od roku 2010 provozuje právě Brno Expat Centre. „Dřív jsme si mysleli, že náš hlavní úkol bude

pomoc s pracovními povoleními a dalšími úředními záležitostmi. Zjistili jsme ale, že cizinci potřebují daleko víc,“ říká Sparling.

Společné výlety

Potřebují se třeba dozvědět víc o Brně, aby měli tušení, co se ve městě dá podniknout. „Taky se chtějí setkávat s místními a navazovat kontakty s dalšími cizinci mimo firmu, kde pracují. Začali jsme proto organizovat třeba setkání a výlety,“ dává příklad Kanadán.

Jeho práci teď prospívá i přístup Jihomoravanů k ci-

zincům. „Žádný odpor jsme ani v minulosti nepocítili. Lidé ale na cizince prostě nebyli tolik zvyklí. Dnes si myslím, že je vítají. Pomáhá tomu navíc i lepší znalost angličtiny u Čechů,“ tvrdí muž.

Doplňuje, že projektů jako je Brno Expat Centre v okolí příliš není. „Když jsme začali, jeden z našich argumentů zněl, že podobná centra jsou běžná. Pak jsme zjistili, že v Rakousku je takový projekt jen ve Vídni a obecně jich v okolních zemích moc není. Jižní Morava je na tom ve srovnání se zahraničními regiony v okolí velmi dobře,“ oceňuje s úsměvem Sparling.

Volit? Pouze s trvalým pobytem

Brno – Stát neprávem upírá volební právo lidem ze zemí Evropské unie, kteří dlouhodobě žijí v České republice. Tak se v druhé půli července vyjádřila ombudsmanka Anna Šabatová. Jde podle ní o přímý rozpor s evropským právem.

Cizinci ze zemí Evropské unie totiž mají právo hlasovat i kandidovat ve volbách do Evropského parlamentu a v obecních volbách v členském státě, kde mají bydliště. Jak dlouho to bydliště musejí mít, stanovují jednotlivé státy. V České republice je to v případě voleb do Evropského parlamentu pětadvacet dní.

V případě komunálních voleb je ale podmínka účasti povolení k trvalému pobytu, na které si lidé musejí počkat několik let. „Je zcela absurdní, aby právní pojem bydliště v členském státě česká právní úprava odlišně vykládala v případě voleb do Evropského parlamentu a v případě voleb do zastupitelstev obcí,“ konstatovala ombudsmanka.

Obrátila se na ministra vnitra s doporučením, aby vládě předložil novelu zákona, která přizná volební právo všem lidem ze států Evropské unie s bydlištěm v České republice, a umožnila jim také stát se členy politických stran.

V případě souhlasu se možná cizinci dočkají práva volit už letos na podzim. „Primární evropské právo lze v tomto případě aplikovat přímo, tedy před tím, než se uskuteční legislativní proces změny zákonů,“ vysvětlila Šabatová.

Z vyjádření mluvčího ministerstva vnitra Vladimíra Řepky ale vyplývá, že komunální volby cizinci bez trvalého pobytu neovlivní. „Požadavek ochránkyne práv je nesyntetický a nyní nereálný,“ uvedl Řepka. Dodal, že změny podmínek volebního práva ve vyhlášeném hlasování do zastupitelstev obcí můžou ohrozit volební proces. (vkl)

anketa: Který největší problém jste řešili po přestěhování na jižní Moravu?

Lewis Hancock, 23 let student, Znojmo

Přijel jsem do České republiky za studiem a hodlám se tady usadit. Velká bariéra je pro mě jazyk, starší lidé často neumějí anglicky. Čeština se mi líbí a doufám, že se ji dokonale naučím. Chutná mi jídlo i české pivo, na všechno jsem si zvykl poměrně rychle. (ipe)

Alexandr Pospelov, 32 let hydraulik, Blansko

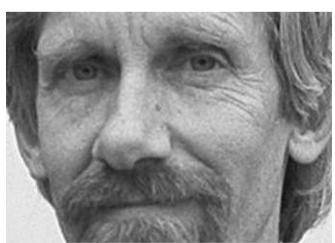
V Blansku jsem zakotvil před třemi a půl lety. Byl jsem tam na služební cestě, během ní mi tamní firma nabídla možnost podpořit vývoj hydraulických turbín. Rychle jsem si tady zvykl a našel nové přátele. Ze začátku mi ale malinko dělaly problémy jazyk. (psr)

Roman Basarab, 19 let student, Brno

Přestěhoval jsem se do České republiky z Ukrajiny s rodinou před osmi lety. Maminka měla problém najít práci, takže bylo málo peněz. Potíže jsme měli i s trvalým pobytem. Jazykovou bariéru jsme neřešili, člověk se tu vždycky nějak domluví. (kol, mř)

Jan Willem Jongepier, 63 let učitel, Veselí nad Moravou

Bydlím tu od jara 1989. Největší potíže jsem měl s češtinou. Problém bylo i moje vegetariánství. První zimu jsem přežil s omezenou škálou zeleniny: zelí, mrkev, cibule. Chyběla mi i moderní hudba. Pomohly kazety od kamarádky z rakouské Danube Radio. (kos)

Mikuláš Wawrowski, 50 let kněz, Drnovice

Žiju tu už šestnáct let, z toho jsem deset let působil v Čechách. Na jižní Moravě mě zarazila řeč. Myslel jsem, že jsem se naučil špatně česky. Hodně mě těší moravská povaha, je podobná naší, polské. Lidé chápu, kdo je kněz. Cítím se tady proto velice dobře. (gra)

Raymond Asuquo, 56 let palivovědec, Břeclav

Pocházím z Nigérie. Do Břeclavi jsem se přestěhoval v roce 1998, předtím jsem studoval petrochemii v Praze. Tam jsem přijel před třiceti lety. Největší problém bylo naučit se česky. Po přestěhování na jižní Moravu jsem už žádné potíže neměl. (pew)